

irodalom fogalmát nagylelkűen kiterjeszti a nem magyarul író, de a magyar kultúrát ismerő és szerető, a szerbhorvát és magyar irodalmak párbeszédéhez nagyban hozzájáruló vajdasági szerzőkre is: a montenegrói anyától és magyar apától származó Danilo Kiš, a délvidéki magyar költők verseit szerbre fordító Judita Šalgo és a többek között Ladik Katalinnal és Szombathy Bálinttal is együtt alkotó képzőművész, Slavko Matković sem marad ki.

Fenyvesi köteteinek címe hiába ígért újraolvasást – és talán a befogadóval való közös olvasást is –, a versciklus nem visz közelebb a szóba jövő életművek szövegtestéhez, és pláne nem válthatja ki azok végigolvasását. A *Halott vajdaságiakat olvasva* c. köteteket lapozgatva azonban megnyílnak azok a rejtektutak, amelyeken rálelhetünk a vajdasági magyar irodalom tágabb vonatkozásaira, pontosabban a tágon értett magyar irodalom vajdasági vonatkozásaira. Nem véletlen, hogy Fenyvesi legtöbb szóképe valamilyen módon a megidézett életutak helyszíneiben gyökerezik. A bácskai táj, az újvidéki és szabadkai utcák alapvető fontosságúak, ők tartják egyben a százévnyi irodalomtörténet sokféle hőséből összeálló, heterogén képletet: „Bácska: homok, homok és fekete föld, / akác és nyárfa, szalonna, bab és kenyér. / Végtelen sík a mi világunk, / hegyek és költők alig lakják. Innen szökni kell, és sírva visszajönni” (*Gál László*) – Fenyvesi költészete szinte közhelyességig koptatja a táj által sugallt reménytelenséget, ám miközben a vajdasági miliő kapcsán olyan gyakran emlegetett *couleur locale*-t Sziveri hasonló című versére utalva sokszor csak *couleur* lokálnak írja, szelíd iróniával idézi fel mind a nagy reményeket, mind a végletesen borús hangulatokat. Szóljon akár a dübörgő rock, akár valamelyik szorgalmas kismester halkabb éneke a Délvidék tája felett, Fenyvesi szűkszavú bölcsessége segít észrevenni minden emberi és művészi gyarlóság, dugába dőlt terv mögött a reményt.

MULLER A MAGYARORSZÁGRÓL VITT PULIJÁVAL. VALAHOL ANDRIN MELLETT (1988)